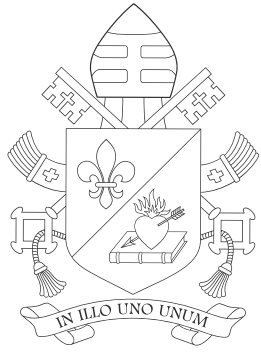

PAPEŽ LEV XIV.

MAGNIFICA HUMANITAS

Encyklika o ochraně lidské osoby ve věku umělé inteligence

MAGNIFICA HUMANITAS

IN ILLO UNO UNUM

LEV XIV.

MAGNIFICA HUMANITAS

Encyklika o ochraně lidské osoby
ve věku umělé inteligence

KARMELITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Katolická církev. Papež (2025– : Lev XIV.)
[Magnifica humanitas. Česky]
Magnifica humanitas : encyklika o ochraně lidské osoby ve věku umělé inteligence / Lev XIV. ; z anglického textu Encyclical letter Magnifica humanitas of His Holiness Pope Leo XIV on safeguarding the human person in the age of artificial intelligence, s využitím verzí v dalších hlavních jazycích ... přeložil František Štěch. – V Praze : Karmelitánské nakladatelství, 2026. – 180 stran. – (Dokumenty)
Český text
Vydalo Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s.r.o.. –
Obsahuje bibliografii, bibliografické odkazy a rejstříky

ISBN 978-80-7566-791-5 (brožováno)

* 172.16 * 17.026.4 * 342.7 * 004.8 * 316.422:004 * 316.42 * 304.9 * 272-1/-9 * 27-662 * 27-662:3 * 272-732.2-284/-285 * 27 * (093.2)
– Katolická církev. Papež (2025– : Lev XIV.). Magnifica humanitas
– humanita – křesťanské pojetí
– lidská důstojnost – křesťanské pojetí
– ochrana lidských práv – křesťanské pojetí
– umělá inteligence – křesťanské pojetí
– digitální transformace – křesťanské pojetí – 21. století
– společenská transformace – křesťanské pojetí – 21. století
– kritika společnosti – křesťanské pojetí – 21. století
– učení katolické církve
– sociální nauka církve
– křesťanství a společnost – 21. století
– papežské dokumenty – 21. století
– encykliky

27-4 – Praktická teologie. Morální teologie [5]

Církevní schválení předsedy České biskupské konference,
arcibiskupa Josefa Nuzíka, č. j. 483/2026 ze dne 3. srpna 2026

Automatizované vytěžování textů nebo dat z této publikace ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU je bez souhlasu majitele autorských práv zakázáno.

© Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 2026

Veškerá práva původního nakladatele (Libreria Editrice Vaticana) jsou vyhrazena. Bez jeho písemného souhlasu nesmí nikdo tuto encykliku dále šířit ani překládat.

Cover photo © Národní galerie, Praha, 2026

Czech edition © KatMedia, s. r. o., Praha, 2026

ISBN 978-80-7566-791-5

OBSAH

Zkratky / 9
Citovaná literatura v češtině / 9

Úvod / 15
Res novae naší doby / 17
Dva biblické obrazy / 19
Budování společného dobra / 22
Zůstat člověkem / 24

První kapitola
Dynamický přístup věrný evangeliu / 26
Církev putující lidskými dějinami / 27
Moudrost Božího slova v dialogu s humanitními vědami / 30
Sociální nauka jako společné rozlišování / 31
Vývoj sociální nauky od Lva XIII. do současnosti / 33
První etapy sociální nauky církve / 34
Období Druhého vatikánského koncilu / 38
Současné magisterium / 41
Výklad dějin ve světle víry / 46

Druhá kapitola
Základy a principy sociální nauky církve / 48
Základy sociální nauky / 49
Lidská osoba: obraz Trojjediného Boha / 49
Rovnocenná důstojnost všech lidských bytostí / 50
Nejvyšší hodnota lidských práv / 52

Principy sociální nauky / 55
Princip společného dobra / 55
Princip univerzálního určení statků / 58
Princip subsidiarity / 59
Princip solidarity / 62
Princip sociální spravedlnosti / 65
Integrální lidský rozvoj / 68
Zpytování svědomí církve / 70

Třetí kapitola
Technologie a dominance: Vznešenost lidství ve světle příslibů AI / 73
Technokratické paradigma a digitální moc / 74
Umělá inteligence / 76
Cenný nástroj, který vyžaduje ostražitost / 78
Odpovědnost, transparentnost a správa AI / 79
Co nesmí být ztraceno / 85
Základní narativy: transhumanismus a posthumanismus / 87
Limity, srdce a vznešenost lidské osoby / 88
Autentické „více než lidské“: milost a křesťanský humanismus / 93
Dvě města a dvě lásky / 94

Čtvrtá kapitola
Ochrana lidství v době změn: Pravda, práce, svoboda / 96
Pravda jako společné dobro / 96
Pravda a demokracie / 96
Komunikace a kolektivní imaginace / 99
K ekologii komunikace / 99
Vzdělávací aliance pro digitální věk / 100
Ústřední role škol / 103
Důstojnost práce v době digitální transformace / 105
Hodnota práce / 105
Problém nezaměstnanosti / 107
Ekonomika, která si cení lidské důstojnosti / 111
Rodiny a mladí lidé: společenské předpoklady naděje / 115

Ochrana svobody před závislostmi a komercializací / 118
Závislosti a společenská kontrola / 118
Zbavení se okovů nových forem otroctví / 120
Sdílená odpovědnost / 124

Kapitola pátá
Kultura moci a civilizace lásky / 126
Civilizace lásky v digitálním věku / 128
Kultura moci / 129
Normalizace války / 130
Síla bez hranic / 132
Zbraně a umělá inteligence / 134
Krize multilateralismu / 136
Takzvaný politický realismus / 137
Budování civilizace lásky / 140
Každý z nás může přispět svým dílem / 141
Potřeba odzbrojit slova / 142
Budování míru skrze spravedlnost / 143
Přijetí perspektivy obětí / 144
Pěstování zdravého realismu / 145
Oživení dialogu / 145
Nezbytnost diplomacie a multilateralismu / 147
Modlitba a naděje / 149

Závěr / 150
Slovo se stalo tělem / 150
Jedno tělo v Kristu / 153
Staveniště naší doby / 154
Píseň naděje: *Magnificat / 158*

Poznámky / 163
Rejstřík biblických odkazů / 179
Rejstřík jmenný / 180

ZKRATKY

AAS	Acta Apostolicae Sedis
ASS	Acta Sanctae Sedis
B21	český překlad Písma – Bible 21
CCSL	Corpus Christianorum, Series Latina
JB	český překlad Písma svatého – Jeruzalémská bible
PL	Patrologiae cursus completus, Series latina

CITOVANÁ LITERATURA V ČEŠTINĚ

[církevní dokumenty řazeny hierarchicky chronologicky, ostatní texty abecedně]

PAPEŽOVÉ

Lev XIII., Encyklika *Rerum novarum* (15. května 1981): *Sociální encykliky 1891–1991*, Praha: Zvon, 1996, s. 19–56.

Pius XI., Encyklika *Quadragesimo anno* (15. května 1931): *Sociální encykliky 1891–1991*, s. 57–111.

Jan XXIII., Encyklika *Mater et magistra* (15. května 1961): *Sociální encykliky 1891–1991*, s. 113–174.

–, Encyklika *Pacem in terris* (11. dubna 1963): *Sociální encykliky 1891–1991*, s. 175–221.

Pavel VI., Encyklika *Populorum progressio* (26. března 1967): *Sociální encykliky 1891–1991*, s. 223–259.

Jan Pavel II., Encyklika *Redemptor hominis* (4. března 1979): Praha: Zvon, 1996.

–, Encyklika *Laborem exercens* (14. září 1981): *Sociální encykliky 1891–1991*, s. 297–350.

–, Encyklika *Sollicitudo rei socialis* (30. prosince 1987): *Sociální encykliky 1891–1991*, s. 351–408.
–, Encyklika *Centesimus annus* (1. května 1991): *Sociální encykliky 1891–1991*, s. 409–473.
–, Apoštolský list *Gratissimam sane* (2. února 1994) – *Dopis rodinám* papeže Jana Pavla II., Sekretariát České biskupské konference, Praha 1994.
–, Encyklika *Veritatis splendor* (6. srpna 1993), Praha: Zvon, 1994.
–, Encyklika *Evangelium vitae* (25. března 1995): Praha: Zvon, 1995.
Benedikt XVI., Encyklika *Deus caritas est* (25. prosince 2005): Praha: Paulínky, 2006.
–, Apoštolská exhortace *Sacramentum caritatis* (22. února 2007): Praha: Paulínky, 2007.
–, Encyklika *Caritas in veritate* (29. června 2009): Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009.
Papež František, Apoštolská exhortace *Evangelii gaudium* (24. listopadu 2013): Praha: Paulínky, 2014.
–, Encyklika *Laudato si'* (24. května 2015): Praha: Paulínky, 2015.
–, Encyklika *Fratelli tutti* (3. října 2020): Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2021.
–, Apoštolská exhortace *Laudate Deum* (4. října 2023): Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2024.
–, Encyklika *Dilexit nos* (24. října 2024): Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2025.

KONCILY

Dokumenty II. vatikánského koncilu, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002.

CÍRKEVNÍ DOKUMENTY

Dikasterium pro nauku víry – Dikasterium pro kulturu a vzdělávání, Nóta *Antiqua et nova* (14. ledna 2025): Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2025
Katechismus katolické církve, Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2025.

Papežská rada pro spravedlnost a mír, *Kompendium sociální nauky církve*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008.

OSTATNÍ AUTOŘI

Augustin, *O Boží obci* (2 sv.). Praha: Karolinum, 2007.

–, *Vyznání*. Praha: Karmelitánské nakladatelství, 2025.

Hannah Arendtová, *Původ totalitarismu*, I–III, Praha: Oikoymenh, 2025.

Viktor Frankl, *Člověk hledá smysl. Úvod do logoterapie,* Praha: Psychoanalytické nakladatelství J. Kocourek, 1994.

Romano Guardini, *Konec novověku*, Praha: Vyšehrad, 1992.

Charta Organizace spojených národů (26. června 1945): www.osn.cz/osn/charta-osn

Platón, *Listy*. 5. vyd. Praha: Oikoymenh, 2020.

John R. R. Tolkien, *Pán prstenů III: Návrat krále*. Praha: Mladá fronta, 1998.

Encyklika

MAGNIFICA HUMANITAS

Svatého otce Lva XIV.

o ochraně lidské osoby
ve věku umělé inteligence

ÚVOD

1. Lidstvo, stvořené Bohem ve vší své vznešenosti, stojí dnes před zásadním rozhodnutím: postavit novou babylonskou věž, anebo vybudovat město, kde Bůh a lidstvo přebývají společně. Každá generace se ujímá úkolu utvářet svou vlastní dobu, usměrňovat dějiny tak, aby se staly prostorem, kde je chráněna důstojnost každého člověka, kde je prosazována spravedlnost a kde lze žít ve vzájemném bratrství. Každá doba však s sebou nese i riziko, že vytvoří svět nelidský a ještě více nespravedlivý. Kdykoli lidstvu hrozí, že ztratí svou pravou identitu, upíráme my křesťané svůj zrak k vtělenému Bohu, protože víme, že „tajemství člověka se opravdu vyjasňuje jen v tajemství vtěleného Slova".[1] V Ježíši Kristu se vznešenost lidství zjevuje jako Cesta, Pravda a Život; v něm se každému z nás otevírá cesta k růstu do plnosti.

2. Zakotveni v Kristu, živém kameni, zakoušíme mocné a tajemné působení Ducha Svatého a věříme, že každé upřímné lidské úsilí spolupracovat s Ním na rozmnožování dobra požehná nebeský Otec, v kterého vkládáme svou naději. Proto můžeme s plným nasazením přispívat ke všem iniciativám, které budují spravedlivější svět, a vyzývat druhé, aby s námi spolupracovali na podpoře integrálního rozvoje každého člověka. Chceme vést dialog se

všemi muži a ženami naší doby, s nimiž sdílíme dějinné zkušenosti, otázky i touhy lidstva.[2] Společně s nimi se snažíme hledat nové cesty ke společnému dobru a důstojnému životu pro všechny. Otevřenost k dialogu je totiž nedílnou součástí poslání církve, která je v Kristu ustanovená jako „svátost (…) vnitřního spojení s Bohem a jednoty celého lidstva".[3] Z toho důvodu uznává dějiny jako místo, kde evangelium oslovuje, podněcuje a usměrňuje lidskou zkušenost.

3. V tomto duchu vydal papež Lev XIII. roku 1891 encykliku *Rerum novarum*, jejíž 135. výročí si letos s hlubokou vděčností připomínáme. Tímto dokumentem dal můj milovaný předchůdce podnět k úvahám o společnosti, ekonomice a politice, které jsou dnes známé jako „sociální nauka církve". Když někteří namítali, že církev by neměla plýtvat energií na světské záležitosti, ale měla se místo toho soustředit na šíření poselství o věčném životě, odpovídal s realismem a moudrostí, že zvěstování evangelia nesmí opomíjet konkrétní životy lidí.[4] Od té doby uplynulo mnoho desetiletí a církev prostřednictvím svého magisteria, pastýřů, teologů i věřících nadále promýšlí společenské otázky ve světle evangelia. Sociální nauka církve dnes představuje poklad moudrosti, v němž nacházíme zásady pro uvažování, kritéria pro rozlišování a posuzování i konkrétní vodítka pro jednání. Vychází z Písma svatého i tradice a v dialogu s vědou nám pomáhá jasně interpretovat výzvy současnosti a rozpoznávat vhodné způsoby, jak radostně vydávat křesťanské svědectví ve službě světu. Není nehybným souborem pojmů, ale živým celkem pravdy, který chrání a vykládá lidské povolání k plnému a spraved-

livému životu. Rád bych proto připojil svůj hlas k této živé tradici a vzýval pomoc Ducha moudrosti, který přebývá ve světě od jeho počátku (srov. Př 8,22–31).

RES NOVAE NAŠÍ DOBY

4. Lev XIII. ve své době hovořil o „nových skutečnostech" (*rerum novarum*), my se ale dnes nemůžeme spokojit s pouhým opakováním jeho pronikavého učení. Musíme prosit Boha o moudrost, abychom dokázali rozlišovat a vykládat určující trendy naší doby, zejména v oblasti technologického pokroku. V posledních letech je stále zřetelnější, jak rychle a zásadně proměňují digitalizace, umělá inteligence (AI) a robotika náš svět. Technologii samu o sobě nelze chápat jako sílu stojící proti člověku. Naopak, od samého počátku patří k našim dějinám právě proto, že je „skutečností hluboce lidskou, jež se váže k autonomii a svobodě člověka".[5] Technologický rozvoj v průběhu staletí výrazně zlepšil životní podmínky lidstva. Každá fáze pokroku však zároveň odhalila dvojznačnost nástrojů, které mohou působit škodu, nejsou-li zaměřeny k dobru. Dnes se však nacházíme v nové situaci. Síla a rozšířenost nových technologií se stávají nedílnou součástí našeho každodenního života, formují rozhodovací procesy a hluboce ovlivňují kolektivní představivost: „Nikdy nemělo lidstvo samo nad sebou takovou moc."[6] Nové technologie otevírají směry vývoje, které si lze do jisté míry představit, avšak zatím je nelze plně předvídat. O to obtížnější je posoudit jejich možný dopad a dlouhodobé účinky na důstojnost lidských osob i na společné dobro.